

1/12/22

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Auteur

nota

Kamerbrief appreciatie noodverordening
Marktcorrectiemechanisme

TER BESLISSING

Datum

28 november 2022

Kenmerk

DEIZ / 22563984

BHM 22565507

Kopie aan

Bijlage(n)

Aanleiding

Op 22 november jl. presenteerde de Commissie haar voorstel voor een marktcorrectiemechanisme voor hoge energieprijzen. Dit in aanvulling op het eerder op 18 oktober jl. door de Commissie gepresenteerde voorstel voor een verordening getiteld '*Bevordering van solidariteit via een betere coördinatie van de aankoop van gas, de uitwisseling van gas over de grenzen heen en betrouwbare prijsbenchmarks*'. In bijgevoegde brief wordt een appreciatie van dit specifieke voorstel in de verordening gegeven. De brief vervangt het reguliere BNC-fiche. De brief dient tevens als geannoteerde agenda voor de extra Energieraad van 13 december jl.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd de brief te ondertekenen en te verzenden.

Akkoord

Kernpunten

- De noodverordening omtrent het marktcorrectiemechanisme wordt naar verwachting als één pakket met de noodverordening over versnelde vergunningverlening en het noodmaatregelenpakket van 18 oktober ter besluitvorming voorgelegd op de Energieraad van 13 december aanstaande.
- Over de andere twee onderdelen van het pakket is tijdens de Energieraad van 24 november reeds een akkoord bereikt. Enkel op het marktcorrectiemechanisme vindt nog discussie plaats over hoe het ingericht moet worden. De meeste lidstaten zijn niet tevreden over het voorstel dat nu voorligt.
- Nederland is met name ontevreden over: 1) het feit dat dit voorstel niet voldoet aan waarborgen en randvoorwaarden zoals tijdens de Europese van 20/21 oktober is vastgesteld; 2) de te nauwe focus op enkel het omlaag brengen van de prijs (en de

ongefundeerde assumptie dat dit voorstel daarbij zou kunnen helpen), in plaats van extra maatregelen gericht op de oorzaak van de hoge prijzen breder te kijken naar verdere verduurzaming en veiligstellen leveringszekerheid; 3) de grote financiële gevolgen die het voorstel zal hebben voor de derivatenmarkt.

- De punten die in de appreciatie naar voren komen zijn in lijn met wat Nederland de afgelopen maanden reeds actief naar voren heeft gebracht: het kabinet is van mening dat de Commissie zou moeten kijken naar vormen van ingrijpen buiten de financiële markten. Daarbij kan gedacht worden aan gasbesparingsmaatregelen en gezamenlijke inkoop, maatregelen waarop in EU-verband nog verdere stappen gezet moeten worden. Het kabinet is daarom zeer kritisch over het voorstel en verbindt daaraan een negatief proportionaliteitsoordeel.
- Tijdens de Energieraad op 13 december kan het kabinet naar verwachting instemmen met de verordening van 18 oktober die bijvoorbeeld veel meer toeziet op gezamenlijke inkoop van gas en het probleem meer bij de kern aanpakt. Daarnaast kan het kabinet ook instemmen met de noodverordening om vergunningprocedures voor hernieuwbare energieprojecten te versnellen.
- In de brief wordt ruimte gelaten om deze voorstellen ook te beoordelen in het licht van de uitkomst van de onderhandelingen over de noodverordening met betrekking tot het marktcorrectiemechanisme.
- Het voorstel voor een marktcorrectiemechanisme beoogt zoveel mogelijk een negatieve impact op de (Europese) concurrentiepositie van de huidige energiecrisis te beperken door de gasleveringszekerheid zoveel mogelijk te borgen en de volatiliteit van de energieprijzen te verminderen.
- Er zijn echter grote zorgen over de opzet van het voorstel voor een marktcorrectiemechanisme. Het voorstel simplificeert de voorliggende situatie aanzienlijk en heeft weinig oog voor de hoofdoorzaak van het probleem: een disbalans tussen vraag en aanbod van gas.
- Het achterblijven van het dynamische aspect in de te hanteren price cap kan ervoor zorgen dat de Europese Unie geen aantrekkelijke afzetmarkt meer is voor derde landen die gas en LNG exporteren. Zij zullen hun producten dan verkopen op markten waar kopers wel bereid zijn de marktprijs te betalen. Interventies in de markt, zoals hier voorgesteld, hebben negatieve gevolgen voor de leveringszekerheid, het functioneren van financiële markten en voor de concurrentiepositie van de Europese Unie en haar lidstaten.
- Momenteel wordt door het kabinet met andere lidstaten nagedacht over een potentieel alternatief waarin in ieder geval het dynamische prijsaspect in het prijsmechanisme is ingebouwd ten behoeve van behoud van leveringszekerheid voor de EU en daarnaast zoveel mogelijk toeziet op het organiseren en coördineren van vraag en aanbod.
- Het krachtenveld is nog in beweging, maar vooralsnog lijkt een gekwalificeerde meerderheid voorstander van het instellen van een marktcorrectiemechanisme, waarbij een aantal lidstaten vindt dat de plafonds voor inroeping naar beneden gebracht zouden moeten worden. Op dit moment is er geen zicht op een blokkerende minderheid tegen het voorstel van de Commissie.